

Döviz Kuru Değişkenliği Ve Dış Ticaret: Türkiye-Avrupa Sektörel Ticareti Üzerine Bir Analiz

Şebnem Arık¹, M. Şükrü Erdem²

Özet

Son yıllarda ülkelerin ihracat performansına dönük araştırmalar, firma davranışları, ar-ge ve yenilik, firma sahipliği, kur riskinden kaçınma, ödeme ve taşıma türleri gibi sektör veya firma boyutlu değişkenlerin etkisi üzerine yoğunlaşmıştır. Firma düzeyinde yapılan araştırmalar firmaların kur risklerinin ve riskten kaçınma eğilimlerinin firma performansı üzerinde önemli etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, Türkiye'de döviz kuru-dış ticaret veya cari açık ilişkisi mevcut makro dinamikler nedeniyle tartışma konusu olmaya devam etmektedir. Türkiye ihracatının TCMB reel efektif kur endeksinde düşüşe rağmen 2012 yılından bu yana artış göstermemesi kur oynaklığının dış ticaret üzerine etkisi üzerine tartışmaların devam etmesine neden olmaktadır. Bu çerçevede, çalışmamızda kur oynaklığının Türkiye'nin seçilmiş Avrupa ülkeleri ile ticareti üzerindeki etkisi, büyüme, finansal kriz gibi etkenlerle birlikte ele alınarak, temel imalat sanayi sektörleri düzeyinde incelenmektedir. Analizde, 2003-2016 yıllarını kapsayan bir veri seti kullanılarak, 2008-2009 küresel mali krizin etkilerinin de ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Çalışmada, eşbütünleşme analizi için ARDL sınır testi yaklaşımı kullanılarak değişkenler arasındaki kısa ve uzun dönem ilişkilerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

JEL Kodları: F10, F14, F31

¹ Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye, sebnemarik@akdeniz.edu.tr

² Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye, serdem@akdeniz.edu.tr

Exchange Rate Variability and Trade: An Analysis on Turkish-European Sectoral Trade

Abstract

In recent years, researchs on international trade regarding export performance concentrated on the effects of sector or firm related variables such as firm behaviour, R&D and innovation, firm ownership, exchange rate risk-aversion, payment and shipping methods. Researchs show that firms' exchange rate risks and risk-aversion tendencies have an important effect on firms' export performance. On the other hand, exchange rate - trade or current account deficit relationships have been the matter of debate in Turkey due to existing macro dynamics. The fact that Turkish export has not increased since 2012 despite the fall in CBRT real effective exchange rate index revive the debate about the effects of exchange rate variability on trade. In this context, our study investigates the effect of exchange rate volatility on Turkish sectoral trade with selected European countries by a model including also the effects of growth and financial crises. In addition, it is targeted to reveal the effect of 2008-2009 global financial crises on Turkish trade by using a dataset from 2003 to 2016. In this paper, bounds testing approach to co-integration is applied to identify the short and long run relationships between the variables.

Keywords: Exchange Rate Variability, Trade, ARDL bounds testing approach

JEL Codes: F10, F14, F31